

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Jméno a příjmení účastníka cesty	Natalie Ostráková
Pracoviště – dle organizační struktury	2.4.2
Pracoviště – zařazení	Oddělení pro standardy, Odbor digitálních fondů
Důvod cesty	Účast na konferenci
Místo – město	Tallin
Místo – země	Estonsko
Datum (od-do)	10.-15. 10. 2017
Podrobný časový harmonogram	10.10. odlet do Tallinu (8:50 z Prahy), 11. -12. 10. účast na konferenci PREFORMA, 13.10.-14.10. přerušeni služební cesty, 2014 15. 10. odlet z Tallinu, návrat do Prahy 15.10. (18:50)
Spolucestující z NK	
Finanční zajištění	0137 VaV
Cíle cesty	Účast na závěrečné konferenci projektu PREFORMA, který se zabýval souborovými formáty vhodnými k dlouhodobému uchování a nástroji pro práci s nimi- respektive vytvořením nových nástrojů.
Plnění cílů cesty (konkrétně)	<p>Z hlediska cílů VaV byla na konferenci prezentována témata věnující se nově vzniklým open source nástrojům pro validaci a charakterizaci formátů- PDF/A a TIFF. Během konference byla demonstrována jejich funkčnost a představeny jejich nové funkce.</p> <p>Pro NK byl zvláště zajímavý validační nástroj VeraPdf. VeraPdf validuje a charakterizuje formáty PDF/A, dokáže též provést kontrolu oproti institucionálnímu profilu pro PDF. Existují pro něj také pluginy, které dokáží zkontrolovat další formáty, jež jsou do PDF vloženy nebo k němu připojené.</p> <p>Novinkou byla zpráva, že se tento nástroj podařilo integrovat do nástrojů sklízějících web. Aktuálně verapdf pokrývá následující PDF standardy: PDF/a (ISO 19005) a PDF 1.7 (ISO 32000)-tj. PDF 1.7, PDF/A-1, PDF/a-2 a PDF/A-3.</p> <p>V budoucnosti se k podporovaným formátům přidá i PDF/A-4- ten bude vycházet (ještě není definován) z letos vydaného standardu PDF 2.0.</p> <p>Dále byl představen nástroj DPF Manager, který slouží k validaci formátu TIFF. Tento nástroj by měl být k dnešnímu dni nejvíce pokročilým nástrojem kontrolujícím konformitu formátu TIFF vůči specifikaci. Vstupem do nástroje jsou jednotlivé existující specifikace formátu TIFF a pak samotné TIFF soubory, výsledkem porovnání je zpráva, která udává, zda je TIFF validní či ne a pokud není, tak sdělí proč- včetně odkazu na odpovídající část standardu. Nástroj též dokáže</p>

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.

opravit jednoduché chyby formátu. Novinkou nejaktuálnější verze je i uchovávání informací o proběhlých validacích a jejich statistické shrnutí (např. jaké se u nich objevovali tagy, chyby apod.).

V rámci projektu PREFORMA se též pracuje na specifikaci formátu TIFF vhodného pro archivaci.

Posledním představeným nástrojem byl MediaConch od společnosti Mediaarea. Nástroj Mediaconch je určen pro kontrolu audiovizuálních souborů. Kontroluje jejich shodu se standardem (tj. zda jsou validní), dále kontroluje shodu s institucionálním profilem (tj. policy checker), extrahuje metadata. U formátů Matroska a FFV1 dokáže nástroj Mediaconch opravit i některé chyby. Tyto dva souborové formáty jsou taky preferovanými archivačními formáty, jak vyplynulo z diskuze. Nástroj též dokáže zobrazit soubory podobně jako Hex editor, tj. je možné je zkontrolovat po bytech. Stejně jako nástroj verapdf obsahuje policy editor- tj. editor, kde lze jednoduše vytvořit pravidla pro kontrolu institucionálního profilu. Zajímavé je, že instituce mohou své institucionální profily sdílet, je na to přímo určené místo (<https://mediaarea.net/MediaConchOnline/publicPolicies>).

Nástroj Mediaconch by měl být i součástí nástroje Archivematica. A komunita okolo tohoto nástroje a společnosti Mediaarea.net pracuje i na standardech vybraných formátů- Matroska, Flac apod. (je na to speciální pracovní skupina).

Další rozvoj tohoto nástroje je v plánu, ale nebude již relizován v rámci projektu PREFORMA. Pro Národní knihovnu může být zajímavé, že se plánuje rozšíření tohoto nástroje o validaci souborového formátu FLAC (validátor pro něj zatím neexistuje), Národní knihovna by se tak aktivně mohla zapojit do jeho tvorby nebo do podpory jeho tvorby. Z posterové sekce byl nejzajímavější poster věnován projektu instituce CSC-IT Center for Science (Finsko), v jehož rámci se vytváří komplexní systém dle normy OAIS (tj. něco jako ProArc a Arclib dohromady), který pak bude dostupný zřejmě všem paměťovým finským institucím (není jasné zda jako lokálně instalovatelná aplikace nebo jako jedno ústřední úložiště pro finské instituce). Ve Finsku existuje národní profil metadat METS (mírně se liší dle typu dokumentů; je veřejně dostupný) a preferované formáty. Na vstupu do systému mohou být zřejmě jakákoliv data (skeny, audio..) a k nim související metadata (zvl. popisná, digital provenance, copyright) a systém pak z toho vytvoří SIP balíček, dle národního METS schématu (popisná metadata budou v DC a MODS, technická v MIX apod., dále je tam PREMIS) a zřejmě i s preferovanými souborovými formáty (konvertují je to preferovaných). Část softwaru je open

	source, který bude dostupný včetně dokumentace na githubu. Poster je dostupný zde: http://finalconference.preforma-project.eu/wp-content/uploads/2017/04/CSC.-preforma-csc.pdf
Program a další podrobnější informace	Program včetně prezentací je dostupný zde: http://finalconference.preforma-project.eu/programme/ Postery jsou dostupné zde: http://finalconference.preforma-project.eu/poster-session/ Z konference se pořizoval též videozáznam, zatím není dostupný.
Přivezené materiály	The PREFORMA Handbook (praktický průvodce dlouhodobé archivace vycházející z dosavadních zkušeností komunity)
Datum předložení zprávy	20. 10. 2017
Podpis předkladatele zprávy	<i>Uškvík</i>
Podpis nadřízeného	Datum: <i>23. 10. 2017</i> Podpis: <i>Paet</i>
Vloženo na Intranet	Datum: Podpis:
Přijato v mezinárodním oddělení	Datum: Podpis:

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.